

Også ved afgørelsen af, om afgivelse af forklaring ved anvendelse af telekommunikation er *forsvarlig*, vil vidnets betydning for sagen indgå som et væsentligt moment. Endvidere vil der også på dette punkt være væsentlig forskel på telekommunikation med og uden billede. I en straffesag vil det formentlig aldrig være forsvarligt, at en vidneforklaring af afgørende betydning for sagen afgives ved anvendelse af telekommunikation uden billede. Tilsvarende gælder, at i civile sager bør det kun med begge parter samtykke komme på tale, at en vidneforklaring af afgørende betydning for sagen afgives ved anvendelse af telekommunikation uden billede.

I *stk. 2* anvendes udtrykket »telekommunikation med billede« for at understrege, at det er uden betydning, hvilken teknisk fremgangsmåde der anvendes. Vidnet skal indkaldes til at møde efter den almindelige regel i retsplejelovens § 175 (som ikke foreslås ændret), og afhøringen skal gennemføres under iagttagelse af reglerne i forslaget til retsplejelovens § 192 (lovforslagets § 1, nr. 68).

Stk. 3 angår navnlig (traditionel) telefonisk afhøring, idet afhøring ved anvendelse af videotelefon anses som telekommunikation *med* billede. Vidnet pålægges at være til rådighed for rettens etablering af telekommunikationen, eksempelvis at vidnet er klar til at blive ringet op af retten på et nærmere angivet telefonnummer.

Det foreslås, at reglen i retsplejelovens § 175 skal finde tilsvarende anvendelse. Dette indebærer bl.a., at vidnet skal have forkyndt et skriftligt pålæg om at være til rådighed for afgivelse af forklaring. Vidnepligt forudsætter således, at vidnet er til stede her i landet eller er omfattet af lov om nordisk vidnepligt, eller at der ved en retsanmodning til myndighederne i det land, hvor vidnet befinder sig, anmodes om disses bistand til afhøringens gennemførelse. En telefonisk afhøring kan godt gennemføres uden iagttagelse af reglerne i retsplejelovens § 175, men i så fald er vidnet ikke forpligtet til at medvirke.

I kraft af henvisningerne i retsplejelovens § 305 og § 209 (som ikke foreslås ændret) gælder de foreslåede regler også for forklaringer, der afgives af parter i civile sager eller af syns- og skønsmænd.

De foreslåede regler i retsplejelovens § 174, stk. 2 og 3, gælder fuldt ud, når sagen behandles ved en dansk domstol. Danske domstoles medvirken til fjernafhøring af vidner, der befinder sig i Danmark, til brug for en udenlandsk retssag, reguleres af retsplejelovens § 190 (som ikke foreslås ændret), der henviser til retsplejelovens regler, hvilket også vil omfatte de nye regler i § 174, stk. 2 og 3. Bestemmelsen i § 190 indehol-

der også en særlig regel om afhøring fra udlandet ved anvendelse af telekommunikation uden billede, der er udtryk for en fravigelse af den foreslåede regel i § 174, stk. 3, idet sådan afhøring fra udlandet efter § 190, stk. 2, kræver vidnets samtykke.

I kraft af henvisningen i retsplejelovens § 190 til retsplejelovens øvrige regler vil danske domstole bl.a. kunne indkalde et vidne, der befinder sig i Danmark, til at møde efter reglen i forslaget til retsplejelovens § 192 (lovforslagets § 1, nr. 68) med henblik på afgivelse af forklaring ved anvendelse af telekommunikation med billede til en udenlandsk domstol. Retsplejelovens § 190, 2. pkt., bestemmer, at en anmodning om iagttagelse af en særlig form eller fremgangsmåde så vidt muligt skal imødekommes, medmindre dette vil være åbenbart uforeneligt med landets retsorden. Dette betyder bl.a., at hvis der er praktisk mulighed herfor, kan de foreslåede regler i retsplejelovens § 174, stk. 2, og § 192 fraviges ved efterkommelse af udenlandske retsanmodninger for så vidt angår formen og fremgangsmåden for fjernafhøringen, medmindre dette vil være åbenbart uforeneligt med den danske retsorden.

Der henvises i øvrigt til pkt. 6.2.2 (afsnit III) i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 65 (§ 181, 1. pkt.)

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5.

Til nr. 66 (§ 186, stk. 2, 3. pkt.)

Når der sker billed- eller lydoptagelse af en forklaring, der afgives før hovedforhandlingen, bør forklaringen som hovedregel protokolleres i referatform på samme måde som andre forklaringer, der afgives før hovedforhandlingen. Retten bør dog kunne bestemme, at der ikke skal ske protokollering. I den forbindelse må parternes synspunkter tillægges betydelig vægt.

På den baggrund foreslås det, at hvis der sker billed- eller lydoptagelse af en forklaring, der afgives før hovedforhandlingen, skal retten kunne bestemme, at der ikke skal ske protokollering af forklaringen i retsbogen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 6.2.3 (afsnit III) i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 67 (§ 186, stk. 3-6)

Det foreslås, at retten skal kunne bestemme, at der sker billed- eller lydoptagelse af en indenretslig forklaring. Afgives forklaringen før hovedforhandlingen, skal optagelsen så vidt muligt ske som billedoptagelse.